ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО

ДИРИГЕНТСЬКОГО ВИКОНАВСТВА ТА ОСВІТИ

(фахові профілізації «Оперно-симфонічне диригування», «Хорове диригування»)

Спеціальність		B5 Музичне мистецтво
Галузь знань		В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти		Магістр
Освітньо-професійна програма		Музичне мистецтво
Курс		1
Семестр		3
Обсяг дисципліни (години / кредити ЄКТС)		90 годин / 3 кредити ЄКТС
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)		Обов'язкова
Мова викладання		Українська
Інформація про викладача	**Прізвище, ім'я, ім'я по батькові**	Фартушка Олексій Дмитрович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Доктор філософії, доцент
	Посада	Декан виконавсько-музикознавчого факультету, доцент кафедри хорового та оперно-симфонічного диригування
	Профіль викладача e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/performing-musicology/choral-conducting/Fartushka_2022.pdf oleksii.fartushka@num.kh.ua
Анотація		Навчальна дисципліна «Проблеми сучасного диригентського виконавства та освіти» спрямована на формування у здобувачів освіти системи знань про сучасні проблеми теорії диригентського виконавства та диригентської освіти, їх осмислення в контексті актуальних тенденцій розвитку музичного мистецтва. Змістом дисципліни є опанування теоретичних і практичних аспектів диригентського виконавства, ознайомлення із сучасними підходами до професійної підготовки диригента, а також осмислення художніх, виконавських і педагогічних проблем, актуальних для сучасної диригентської практики. Вивчення дисципліни сприяє поглибленню професійних компетентностей

	здобувачів освіти, розвитку їхнього аналітичного та критичного мислення, формуванню готовності до майбутньої професійної діяльності як керівника хору/оркестру та викладача фахових дисциплін у закладах вищої освіти.
Мета дисципліни	Підготовка висококваліфікованих фахівців у сфері диригентського мистецтва, які володіють системою професійних знань про сучасні проблеми диригентського виконавства та освіти, мають сформоване художньо-творче й аналітичне мислення, сучасне бачення процесів музичного мистецтва та компетентності, необхідні для самостійної виконавської та педагогічної діяльності.
Програмні результати навчання	**РН1.** Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності. **РН4.** Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків. **РН6.** Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій. **РН7.** Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом. **РН8.** Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.
Загальні компетентності	**ЗК2.** Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. **ЗК4.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. **ЗК5.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **ЗК7.** Здатність до міжособистісної взаємодії.
Спеціальні (фахові) компетентності	**СК4.** Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності. **СК5.** Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації. **СК6.** Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.
Зміст навчальної дисципліни	*Тема 1*. Сучасна диригентська освіта: актуальні проблеми та шляхи їх подолання. *Тема 2.* Психофізіологічні аспекти диригентської діяльності. Формування професійної готовності диригента. *Тема 3.* Формування та вдосконалення рухових навичок диригента. Диригентський апарат як засіб реалізації виконавського задуму.

	Тема 4. Комунікаційні процеси у диригентському виконавстві. *Тема 5.* Впливові дії та керуючі функції диригентського жесту. Проблеми сугестивності у диригентському виконавстві. *Тема 6.* Художнє керівництво творчим колективом. Формування виконавської концепції та принципи роботи диригента з хором/оркестром. *Тема 7.* Стратегічне планування діяльності творчого колективу. Принципи ефективного управління та організації творчого процесу. *Тема 8.* Сучасні моделі управління творчим колективом. Формування стратегії його розвитку та оцінювання ефективності діяльності.
Види занять	Лекційні, практичні заняття, самостійна робота
Методи навчання	Словесний метод (лекція, навчальна дискусія, бесіда тощо); наочний метод (метод демонстрацій); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, створення презентацій); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); виконання практичних завдань.
Форми, методи та критерії оцінювання	Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-баловою шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. **Поточний контроль (max 60 балів):** робота на семінарському занятті, контрольна робота, виконання індивідуального завдання у формі захисту проєкту на задану тему. **Семестровий контроль (max 40 балів):** екзамен. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60. Із критеріями оцінювання поточного та семестрового контролю і послідовністю накопичення балів студентів ознайомлюють на першому аудиторному занятті. Критерії оцінювання наведено за посиланням: https://docs.google.com/document/d/1MaWesscmB0WDpJlDrhbb8H01YeBpQjhWJ_bdUxOdko8/edit?usp=sharing

Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі освіти комунікують завдяки таким засобам, як Moodle, Google Meet (відеотелефонний зв'язок), ZOOM (відеоконференція), листування через e-mail, посилання на google диск, Messenger, документи Google (онлайн-текстовий редактор). Від студентів очікується регулярне відвідування усіх занять згідно з розкладом. Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності. В Університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.
Рекомендовані джерела інформації	Бермес, І. Л. (2024). Мистецтво хорового диригування: особливості, сучасний стан, перспективи. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв,* (4), 296–301. https://doi.org/10.32461/2226-3209.4.2024.322896 Бермес, І. Л. (2025). Диригентсько-хорове мистецтво в світлі психології творчості. *Вісник науки та освіти*, (1), 50–61. https://doi.org/10.24919/2308-4863/83-1-7 Бермес, І. Л. (2020). Особливості комунікації «композитор – слухач» у хоровому виконавстві. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв.* https://elib.nakkkim.edu.ua/handle/123456789/3207 Іванова, Ю. М. (2015). Шляхи вивчення хорознавства. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*, (43), 291–300. Макаренко, Г. (2005). Творчість диригента: естетико-мистецтвознавчі виміри. Факт. Kotler, P. (1979). Strategies for introducing marketing into nonprofit organizations. Journal of Marketing, 43(1), 37–44. Rentschler, R. (2002). Museum and performing arts marketing: The age of discovery. The Journal of Arts Management, Law, and Society, 32(1), 7–14.

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Проблеми сучасного диригентського виконавства та освіти», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського, 26 червня 2025 року протокол № 9.